

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและสังเคราะห์สภาพการบริหารจัดการและมาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหารและปฏิบัติงานห้องสมุด

- 1.1) ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 1.2) สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด
- 1.3) เปรียบเทียบการปฏิบัติเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด
- 1.4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ใช้บริหารห้องสมุด

- 2.1) ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2.2) ความความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด
- 2.3) เปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด
- 2.4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนา รูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นร่างรูปแบบ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจากการประชุมกลุ่ม

ตอนที่ 4 ผลการยืนยันรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและสังเคราะห์สภาพการบริหารจัดการและมาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารพบว่า มาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียนใช้เกณฑ์ในด้านการบริหารจัดการ การให้บริการ บุคลากร ทรัพยากรสารสนเทศ การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ และเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด เพื่อนำไปสู่ความพร้อมของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

การบริหารเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมหาวิทยาลัยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน อันส่งผลต่อการขับเคลื่อนของห้องสมุด ในการกำหนดนโยบายการบริหาร/วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย แล้ววางแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ต้องวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการวางแผน โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนภารกิจสู่ประชาคมอาเซียนจากหน่วยงานต้นสังกัด การบริการต้องมีรูปแบบการบริการเชิงรุก มุ่งการบริการที่เป็นเลิศอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมสู่พัฒนาระบบการบริการ เว็บไซต์และบริการ OPAC ภาษาอังกฤษ และภาษาภูมิภาคอาเซียน สามารถรองรับการเข้าถึงจากทุกอุปกรณ์และโปรแกรมที่หลากหลาย รองรับการใช้บริการ การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการบริการ การประชาสัมพันธ์ มีการจัดสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการบริการอิเล็กทรอนิกส์ทุกรูปแบบ ทั้งนี้ห้องสมุดจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญาในระดับอาเซียนเพื่อปกป้องผลงานสร้างสรรค์ และสร้างความตระหนักในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของบริการสารสนเทศและระบบเครือข่าย ในส่วนของบุคลากรต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียน กฎบัตรอาเซียน วัฒนธรรมอาเซียน มีทักษะด้านการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ/ภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน บทบาทหน้าที่ของห้องสมุดต้องสนับสนุนการใช้ไอซีที ฝึกอบรมไอซีทีแก่บุคลากรเพื่อการบริหารจัดการบริการ พัฒนาสมรรถนะบุคลากร ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน สามารถทำงานแบบข้ามวัฒนธรรม และยกระดับการให้บริการของบุคลากรรองรับประชาคมอาเซียนเช่น ด้านภาษาเพื่อการบริการตอบคำถามและสืบค้น ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มคุณค่า (Value Added) ในส่วนของทรัพยากรสารสนเทศนั้นห้องสมุดต้องจัดหาและเตรียมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าวิจัยรองรับความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับอาเซียน บริการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนข้อมูล มีแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสร้างคอลเลกชันที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ บริการบรรดแบบดรรชนีรองรับเครือข่ายสู่ประชาคมอาเซียน ส่งผลต่อการประยุกต์ต่อยอดการจัดการฐานข้อมูลออนไลน์รองรับห้องสมุดในกลุ่มอาเซียน สำหรับการจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ของห้องสมุดควรดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม มีการพัฒนาคลังข้อมูล คลังความรู้สถาบัน (knowledge bank, IR-Institutional Responsive) ที่พร้อมรองรับผู้ใช้ทุกภาคส่วนในประชาคมอาเซียน การพัฒนาฐานข้อมูลกลางเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศสมาชิก พัฒนาสื่อดิจิทัล คอนเทนต์และดิจิทัลคอลเลกชันเพื่อพร้อมจะแลกเปลี่ยนและแบ่งปัน ส่งเสริมพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัย นักวิจัย นักวิชาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สื่อดิจิทัล สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อส่งเสริม ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน มีการจัดกิจกรรม/โครงการอำนวยความสะดวกด้านพื้นที่ เพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการ ที่เกี่ยวกับประชาคม

อาเซียน อันส่งผลต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเกี่ยวอาเซียน นอกจากนี้ต้องจัดสภาพแวดล้อมเสมือนจริงมีการจัดแหล่งเรียนรู้ด้านอาเซียนที่สามารถเข้าถึงโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ในองค์ประกอบสุดท้ายเครือข่ายความร่วมมือของห้องสมุดนับตั้งแต่ความร่วมมือด้านบุคลากร การจัดแหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างห้องสมุดในอาเซียน เพื่อ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และทรัพยากรร่วมกัน มีการพัฒนากิจกรรม/โครงการความร่วมมือ พัฒนาการเรียนการสอน/วิจัยระหว่างสถาบันในอาเซียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของผู้ใช้ในประเศอาเซียน และติดตามข้อมูล/ข่าวสาร กับห้องสมุดที่เป็นสมาชิกเครือข่ายห้องสมุดอาเซียน (AUNILIO)

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการพบว่า สภาพการบริหารจัดการห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เริ่มมีการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน การเตรียมการด้านการบริหารจัดการเริ่มตั้งแต่บางแห่งมีการจัดตั้งห้องสมุดอาเซียน ศูนย์อาเซียน ศูนย์เอเชียศึกษา ศูนย์สารสนเทศอาเซียน เป็นต้น นโยบายการบริหารจัดการมาจากนโยบายของมหาวิทยาลัยแล้วระบุเป็นพันธกิจของห้องสมุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสังกัดจึงต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน ห้องสมุดแต่ละแห่งก็จะมีการกำหนดนโยบายการบริหารให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย ยกตัวอย่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่ง มีพันธกิจคือ “ให้บริการวิชาการทางด้านภาษาต่างประเทศ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แก่ชุมชนและประชาคมอาเซียน” และแทบทุกมหาวิทยาลัยจะมีแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมายเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน แต่ว่าห้องสมุดบางมหาวิทยาลัยได้ระบุว่ามีการมองข้ามการเข้าสู่อาเซียนแล้ว แต่รองรับประชาคมโลกมีการดำเนินงานระดับนานาชาติ มีหลักสูตรนานาชาติจำนวนมาก และมีนักศึกษาต่างชาติก็มาเรียนเป็นจำนวนมากเช่น นักศึกษาพม่า เวียดนาม ลาว และกัมพูชา เป็นต้น จึงไม่ได้เตรียมการอะไรมากนัก เพราะทรัพยากรสารสนเทศต้องจัดเตรียมไว้สำหรับหลักสูตรนานาชาติอยู่แล้ว

ประเด็นการดำเนินงานด้านการบริการ เน้นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อการบริการรองรับการศึกษาสู่อาเซียนเช่น แหล่งเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดบรรยากาศอาเซียน โดยมีจัดมุมหนังสืออาเซียน ห้องบริการทรัพยากรสารสนเทศอาเซียน ห้องสมุดบางแห่งมีการจัดป้ายสัญลักษณ์อาเซียนอยู่ที่หน้าห้องสมุด มีการจัดสรรงบประมาณการบริหารและส่งเสริมกิจกรรม/โครงการรองรับประชาคมอาเซียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่งทำ MOU กับห้องสมุดประเทศลาว ก็จะดำเนินโครงการอาเซียนสัญจรเสมอ แต่การดำเนินงานด้านการบริการ การจัดโครงการ หรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แหล่งทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดส่วนใหญ่ระบุว่างบประมาณค่อนข้างน้อยเช่น จัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนมากยิ่งขึ้น พัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้อาเซียน จัดสื่อการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อการบริการด้านการเรียนการสอนในระดับภูมิภาคอาเซียน พัฒนาฐานข้อมูล

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีเนื้อหาอาเซียน บางแห่งบอกรับการเป็นสมาชิกกับฐานข้อมูลวารสารหรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนเพื่อการบริการวิชาการและการวิจัยในระดับภูมิภาคอาเซียน ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ระบุว่าฐานข้อมูลยังมีไม่เพียงพอ แต่เฉพาะบางแห่งซึ่งเป็นส่วนน้อยที่มีการดำเนินการเรื่องห้องอาเซียน หรือมีหลักสูตรนานาชาติระบุว่ามีความพร้อมด้านฐานข้อมูลอาเซียน หรือฐานข้อมูลอื่นๆ เพื่อรองรับหลักสูตรที่เปิดสอนไม่ขาดแคลนเลย รวมถึงวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับอาเซียน บางครั้งมีการร้องขอข้อมูลวิทยานิพนธ์ระหว่างห้องสมุดจากต่างประเทศ ก็ดำเนินการให้ได้ นอกจากนี้การบริการสารสนเทศของห้องสมุดส่วนใหญ่มีบริการผ่านทางเว็บไซต์ มีการพัฒนาเว็บไซต์อย่างน้อย 2 ภาษาคือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ บางแห่งอาจมี 3 ภาษาคือเพิ่มภาษาจีน หรือห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนบางแห่งเพิ่มภาษาพม่า เพราะมีการทำ MOU ด้านการศึกษากับประเทศพม่าด้วย ห้องสมุดบางแห่งมีการกำหนดเป้าประสงค์ด้านการบริการรองรับอาเซียนโดยกำหนดว่า ชุมชนและประชาคมอาเซียนได้รับการบริการวิชาการ มีการกำหนดกลยุทธ์เพื่อเสริมสร้างโอกาสในการบริการวิชาการด้านภาษาต่างประเทศ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแก่ชุมชนและประชาคมอาเซียน รวมถึงเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแก่ชุมชนและประชาคมอาเซียน และมีการประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการบริการรองรับประชาคมอาเซียน

การเตรียมความพร้อมบุคลากรเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนทุกแห่งระบุว่าต้องเตรียมความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศคือ ภาษาอังกฤษ เพราะเป็นภาษากลางของอาเซียน รองลงมาคือทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริการสืบค้น และการติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้บริการเช่น การใช้เฟสบุ๊ก ไลน์ ส่วนใหญ่ให้บริการผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการบริการตอบคำถาม และการใช้บริการต่างๆ เมื่อมีการติดต่อจากผู้ใช้บริการ ห้องสมุดบางแห่งกำหนดเป็นเป้าประสงค์และตัวชี้วัดอย่างชัดเจนขององค์กรเช่น เป้าประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรห้องสมุดให้มีศักยภาพด้านภาษา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ก็จะมีการกำหนดตัวชี้วัดว่า ต้องสอบผ่านเกณฑ์ภาษาอังกฤษจากสถาบันที่ได้รับการรับรอง มีการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาของกลุ่มประชาคมอาเซียน มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรกับมหาวิทยาลัยในกลุ่มประชาคมอาเซียน ระดับความสำเร็จของการยกระดับทักษะและการสื่อสารภาษาต่างประเทศของบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่งมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาบุคลากรโดยให้ไปศึกษาดูงานห้องสมุดต่างประเทศ อันจะเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านบุคลากรต่อไป

ด้านทรัพยากรสารสนเทศและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่งมีการพัฒนาเนื้อหาดิจิทัลมากกว่าหนึ่งภาษา แต่ระบุว่าค่อยๆ ทำยังมีไม่มาก งบประมาณการดำเนินงานยังน้อย ฐานข้อมูลส่วนใหญ่ สกอ. จัดสรรให้ เรื่องการจัดการทรัพยากรสารสนเทศควร

จัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยให้มากขึ้น มีดิจิทัลคอลเลกชันให้มากขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยน และแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศ

การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อบรรยากาศการเรียนรู้อาเซียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแทบทุกแห่ง จะต้องมีมุมอาเซียนเพื่อสร้างบรรยากาศอาเซียน รวมถึงมีการจัดโครงการและพื้นที่สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน

ในประเด็นความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในระดับภูมิภาคอาเซียนยังมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นความร่วมมือภายในประเทศมากกว่า ยกเว้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภูมิภาคบางแห่งสภาพปัจจุบันมีการทำ MOU กับมหาวิทยาลัยในประเทศพม่า ลาว แต่เน้นการดำเนินกิจกรรม/โครงการร่วมกัน เท่านั้น ไม่ได้ทำการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันหรือแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างสถาบัน แต่ในอนาคตเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเต็มตัว ก็จะดำเนินการเรื่องความร่วมมือให้มากขึ้น

ภาพที่ 4.1 การดำเนินงานศูนย์สารสนเทศอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ภาพที่ 4.2 จัดสภาพแวดล้อมมุมอาเซียนเพื่อสร้างบรรยากาศอาเซียน

ภาพที่ 4.3 ทรัพยากรสารสนเทศเนื้อหาด้านอาเซียนในมุมหนังสืออาเซียน

ภาพที่ 4.4 ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเข้าถึงทางออนไลน์

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

การนำเสนอผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน แบ่งการนำเสนอ 2 ประเด็น คือ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ให้บริการห้องสมุด แบ่งเป็น 4 ส่วนได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด เปรียบเทียบการปฏิบัติงานเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด และประเด็นวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ใช้บริหารห้องสมุด แบ่งเป็น 4 ส่วนได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด เปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติงานเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ให้บริการห้องสมุด

1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ให้บริการห้องสมุด

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=238)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	58	24.40
หญิง	180	75.60
อายุ		
16 – 25 ปี	18	7.60
26 – 35 ปี	76	31.90
36 – 45 ปี	84	35.30
46 – 55 ปี	50	21.00
56 – 60 ปี	10	4.20
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	31	13.00
ปริญญาตรี	149	62.60
ปริญญาโท	56	23.50
ปริญญาเอก	2	0.80
ลักษณะงาน		
ผู้บริหาร	30	12.60
ผู้ปฏิบัติ	208	87.40
ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา		
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	49	20.60
มหาวิทยาลัยของรัฐ	38	16.00
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	77	32.40

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=238)	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	45	18.90
มหาวิทยาลัย/สถาบันเอกชน	29	12.20
ประสบการณ์การทำงานห้องสมุด		
1-10 ปี	130	54.60
11-20 ปี	70	29.40
21-30 ปี	30	12.60
31-40 ปี	8	3.40

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 238 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.60 ส่วนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 24.40 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.30 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.90 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.60 รองลงมาคือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 23.50 ลักษณะงานเป็นผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 12.60 ผู้ปฏิบัติงานคิดเป็นร้อยละ 87.40 ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ คิดเป็นร้อยละ 32.40 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 32.40 เมื่อพิจารณาประสบการณ์การทำงานห้องสมุดพบว่าประสบการณ์ 1-10 ปี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 54.60 รองลงมา ประสบการณ์ 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.40

1.2 สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน

การวิเคราะห์ภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน ใช้การคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
การบริหาร	3.29	0.92	ปานกลาง	
1.ห้องสมุดมีการกำหนดนโยบายการบริหารเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.35	1.13	ปานกลาง	4
2.ห้องสมุดมีการกำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมายเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน	3.43	1.05	ปานกลาง	1
3.ห้องสมุดมีแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์/ภารกิจ/เป้าหมาย เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน	3.37	1.03	ปานกลาง	2
4.ห้องสมุดมีการเลือกกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่เป้าประสงค์ขององค์กรและดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.35	0.99	ปานกลาง	3
5.ห้องสมุดมีการวางกลยุทธ์ในการนำเสนอบริการเชิงรุกเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	3.33	1.06	ปานกลาง	5
6.ห้องสมุดมีการสำรวจความต้องการกลุ่มเป้าหมายตั้งเป้าหมายขอบเขตการบริการในระดับอาเซียน	2.98	1.21	ปานกลาง	7
7.ห้องสมุดวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการวางแผน บริหารจัดการองค์กร	3.24	1.03	ปานกลาง	6

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
การบริการ	3.40	0.80	ปานกลาง	
1.ห้องสมุดมีการบริการสืบค้น OPAC รองรับภาษาอังกฤษ/ภาษาในภูมิภาคอาเซียน	2.98	1.34	ปานกลาง	8
2.ห้องสมุดมีบริการเว็บไซต์และบริการ OPAC มากกว่าหนึ่งภาษาและเข้าถึงได้ทุกอุปกรณ์	3.43	1.14	ปานกลาง	5
3.ห้องสมุดมีการจัดสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการบริการอิเล็กทรอนิกส์ทุกรูปแบบ	3.47	0.99	ปานกลาง	4
4.ห้องสมุดพัฒนาระบบการบริการที่รองรับการเข้าถึงจากอุปกรณ์และโปรแกรมที่หลากหลาย	3.47	0.98	ปานกลาง	3
5.ห้องสมุดมีการใช้เครือข่ายสังคมเพื่อการบริการและการประชาสัมพันธ์สู่ประชาคมอาเซียน	3.37	1.02	ปานกลาง	7
6.ห้องสมุดมีรูปแบบบริการเว็บไซต์เพื่อบริการและข้อมูลที่ผู้ใช้เข้าถึงได้ง่ายและร่วมกันสร้างแก้ไข	3.48	0.94	ปานกลาง	2
7.ห้องสมุดส่งเสริมการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญาในระดับอาเซียนเพื่อปกป้องผลงานสร้างสรรค์	3.41	0.91	ปานกลาง	6
8.ห้องสมุดสร้างความตระหนักในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของบริการสารสนเทศและระบบเครือข่าย	3.61	0.92	มาก	1

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
บุคลากร	3.47	0.72	ปานกลาง	
1. ห้องสมุดมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ห้องสมุด ให้มีความรู้ ความเข้าใจ การบริการ ห้องสมุดในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.49	0.92	ปานกลาง	2
2. ห้องสมุดมีการส่งเสริมบุคลากรในการให้บริการ วิชาการ การศึกษาค้นคว้าวิจัยในระดับภูมิภาค อาเซียน	3.28	1.04	ปานกลาง	5
3. ห้องสมุดมีส่งเสริมบุคลากรบริการเชิงรุก มุ่งการ บริการที่เป็นเลิศ	3.73	0.91	มาก	1
4. ห้องสมุดมีการพัฒนาทักษะไอซีทีของบุคลากรและ ฝึกอบรมด้านไอซีทีแก่บุคลากร	3.46	0.92	ปานกลาง	3
5. ห้องสมุดมีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา บุคลากร สร้างสมรรถนะของประชาคมอาเซียนเช่น ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อน บ้าน) ทักษะการใช้ไอซีที เป็นต้น	3.41	1.08	ปานกลาง	4
ทรัพยากรสารสนเทศ	3.23	0.85	ปานกลาง	
1. ห้องสมุดมีสื่อการเรียนการสอน บริการทรัพยากร สารสนเทศภาษาต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน	3.34	1.03	ปานกลาง	3
2. ห้องสมุดมีการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์และ เนื้อหาสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลคอนเทนต์	3.34	1.02	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
3.ห้องสมุดมีบริการทรัพยากรสารสนเทศระหว่างห้องสมุดในระดับภูมิภาคอาเซียน	2.93	1.24	ปานกลาง	7
4.มีการประกันคุณภาพสอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการบริการรองรับประชาคมอาเซียน	3.16	1.22	ปานกลาง	6
5.ห้องสมุดอำนวยความสะดวกเพื่อการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มประเทศอาเซียน	3.24	1.07	ปานกลาง	4
6.ห้องสมุดพัฒนาระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์สนับสนุนและส่งเสริมแลกเปลี่ยนดิจิทัลคอนเทนต์ในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.18	1.12	ปานกลาง	5
7.ห้องสมุดสนับสนุนการใช้ไอซีทีเพื่อการบริหารจัดการและการบริการในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.39	0.96	ปานกลาง	1
การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้	3.26	0.91	ปานกลาง	
1.ห้องสมุดใช้เทคโนโลยีเว็บเพื่อการปฏิสัมพันธ์การทำงานร่วมกัน ผสานความร่วมมือทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ระบบซอฟต์แวร์ และเนื้อหาบนเว็บ	3.47	0.99	ปานกลาง	1
2.ห้องสมุดมีการพัฒนาฐานข้อมูลในลักษณะคลังข้อมูล (knowledge bank, IR-Institutional Responsive) ที่พร้อมรองรับผู้ใช้ทุกภาคส่วน	3.23	1.06	ปานกลาง	3
3.ห้องสมุดพัฒนาบริการบรอดแบนด์เพื่อรองรับเทคโนโลยีเครือข่ายสู่ประชาคมอาเซียน	3.16	1.08	ปานกลาง	5
4.ห้องสมุดมีการประยุกต์การจัดการฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อให้บริการเช่น knowledge mapping, patent mapping, expert finder เป็นต้น	3.25	1.04	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
5.ห้องสมุดมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล นักวิจัย นักวิชาการ มีระบบประมวลผลที่เหมาะสม เช่น Technology Licensing System	3.19	1.05	ปานกลาง	4
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	3.37	0.81	ปานกลาง	
1. ห้องสมุดมีการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อการบริหารและส่งเสริมกิจกรรม/โครงการเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	3.42	0.95	ปานกลาง	1
2.ห้องสมุดมีนโยบายเป็นศูนย์วิชาการ/ศูนย์บริการที่สามารถบริการด้านการเรียนการสอนในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.26	1.12	ปานกลาง	3
3.ห้องสมุดมีการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่และครุภัณฑ์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.31	1.11	ปานกลาง	2
4.ห้องสมุดมีการสร้างระบบต่างๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมในองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ ในการรองรับประชาคมอาเซียน	3.19	1.06	ปานกลาง	5
5.ห้องสมุดมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล นักวิจัย นักวิชาการ มีระบบประมวลผลที่เหมาะสม เช่น Technology Licensing System	3.19	1.05	ปานกลาง	4
เครือข่ายความร่วมมือ	3.32	0.92	ปานกลาง	
1.มีการใช้เครือข่ายสังคมเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันบริการสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	3.34	1.03	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
2. ห้องสมุดมีการจัดแหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างห้องสมุด การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และทรัพยากรร่วมกันเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	3.31	1.02	ปานกลาง	5
3. ห้องสมุดมีการพัฒนากิจกรรม/โครงการความร่วมมือเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	3.32	1.02	ปานกลาง	4
4. ห้องสมุดมีการดำเนินการความร่วมมือ สร้างเครือข่ายเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในประเทศและในกลุ่มประเทศอาเซียน	3.13	1.12	ปานกลาง	6
5. ห้องสมุดเป็นแหล่งประสานความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการวิจัยระหว่างสถาบัน	3.43	1.02	ปานกลาง	1
6. ห้องสมุดมีเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของผู้ใช้บริการในกลุ่มประเทศอาเซียน	3.40	1.04	ปานกลาง	2
ภาพรวม	3.33	0.76	ปานกลาง	

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.2 พบว่าการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนของกลุ่มผู้ให้บริการ การปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.72) การบริการ ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.80) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.37$, S.D. = 0.81) เครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{x} = 3.32$, S.D. = 0.92) การบริหาร ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.93) การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 0.91) สุดท้ายด้านทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 0.85)

1.3 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน

การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะงาน ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา และประสบการณ์การทำงานห้องสมุด ของผู้ให้บริการห้องสมุด มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.3 – 4.6

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามเพศ

สภาพการบริหารจัดการฯ	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	(\bar{x})	S.D.	(\bar{x})	S.D.		
ภาพรวม	3.22	0.71	3.37	0.77	0.43	0.51

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.3 ผู้ให้บริการห้องสมุดที่มีเพศต่างกัน การปฏิบัติเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสุพรรณภูมิอาเซียนจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา และ ประสิทธิภาพการทำงานห้องสมุด

การบริหารจัดการฯ	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.84	0.46	0.79	0.52
	ภายในกลุ่ม	233	134.75	0.57		
	รวม	237	136.60			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	3.66	1.22	2.15	0.09
	ภายในกลุ่ม	234	132.93	0.56		
	รวม	237	136.60			
ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	14.86	3.71	7.11	0.00*
	ภายในกลุ่ม	233	121.74	0.52		
	รวม	237	136.60			
ประสิทธิภาพการทำงานห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	4	1.84	0.46	0.79	0.52
	ภายในกลุ่ม	233	134.75	0.57		
	รวม	237	136.60			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.4 ผู้ให้บริการห้องสมุดที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสิทธิภาพการทำงานห้องสมุดต่างกัน มีสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสุพรรณภูมิอาเซียนไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ให้บริการห้องสมุดที่ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษาต่างกัน มีสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสุพรรณภูมิอาเซียนต่างกัน

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD จำแนกตามห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษาของผู้ให้บริการห้องสมุด

ห้องสมุดในสังกัด สถานศึกษา	\bar{X}	1	2	3	4	5
		3.48	3.06	3.62	3.10	3.04
1	3.48	-	0.41*	-0.14	0.37*	0.43*
2	3.06		-	-0.55*	-0.04	0.02
3	3.62			-	0.51*	0.57*
4	3.10				-	0.06
5	3.04					-

หมายเหตุ ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา 1.มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 2.มหาวิทยาลัยของรัฐ 3.มหาวิทยาลัยราชภัฏ 4.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 5.มหาวิทยาลัยและสถาบันเอกชน

จากตารางที่ 4.5 วิเคราะห์ได้ว่าสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีการปฏิบัติมากกว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากับ 0.41 และ 0.37 ตามลำดับ นอกจากนี้สภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการปฏิบัติมากกว่าห้องสมุดห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยและสถาบันเอกชน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากับ 0.55, 0.51 และ 0.57 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามลักษณะงาน

สภาพการบริหาร จัดการฯ	ผู้บริหาร		ผู้ปฏิบัติ		t	p
	(\bar{X})	S.D.	(\bar{X})	S.D.		
ภาพรวม	3.23	0.82	3.35	0.75	0.53	0.46

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.6 วิเคราะห์ได้ว่าผู้ให้บริการห้องสมุดที่มีลักษณะงานต่างกัน มีสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนไม่แตกต่างกัน

1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุด

1) ความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และคุณสมบัติของบุคลากรด้านวุฒิการศึกษาให้ตรงกับตำแหน่งงาน และรองรับความก้าวหน้าในอนาคต

2) ปัจจุบันห้องสมุดมหาวิทยาลัยยังไม่มียุทธศาสตร์และกิจกรรมเตรียมความพร้อมในเรื่องรองรับประชาคมอาเซียนมากนัก แต่ให้บริการในภาพรวม ครอบคลุมไปถึงผู้ใช้บริการที่อยู่ในประเทศแถบอาเซียนด้วยกันเช่น นักศึกษาพม่า เวียดนาม และกัมพูชา เป็นต้น

3) ในภาพรวมระดับมหาวิทยาลัยมีการกระจายงบประมาณไปตามคณะ สำนัก ทำให้มีการดำเนินงานซ้ำซ้อน งบประมาณก็กระจาย ควรจะรวมไว้ศูนย์เดียวจะเห็นภาพรวมชัดเจนกว่า

4) ห้องสมุดมีแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่ใช้ดำเนินการที่สำคัญ แต่ยังขาดในเรื่องของงบประมาณในการดำเนินการที่จะบรรลุได้หนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์ ต้องพัฒนาองค์กรในวงเงินที่ได้รับ การจัดสรรอย่างจำกัด ในส่วนของการพัฒนาบริการเชิงรุก รวมทั้งการเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ

5) ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการผลิตสื่อ หรือจัดหาสื่อให้เพียงพอกับความต้องการ มีการบริการที่หลากหลาย

6) ความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดไม่ว่าจะเป็นในประเทศหรือต่างประเทศถือว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่การที่จะให้เป็นจริงได้ควรจะเป็นนโยบายโดยตรงของผู้บริหารที่ต้องให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างจริงจัง

7) มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนให้พนักงานศึกษาดูงานมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศอาเซียน

8) ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานห้องสมุดอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการรองรับประชาคมอาเซียน

9) ห้องสมุดมีการเตรียมการด้านทรัพยากรสารสนเทศและทรัพยากรบุคคลเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนบ้างแล้ว แต่ยังขาดงบประมาณที่จัดสรรโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องนี้

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ใช้บริการห้องสมุด

2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้ใช้บริการห้องสมุด

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=942)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	320	34.00
หญิง	622	66.00
อายุ		
15 – 25 ปี	844	89.60
26 – 35 ปี	68	7.20
36 – 45 ปี	24	2.50
46 – 55 ปี	6	0.60
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	39	4.10
ปริญญาตรี	819	86.90
ปริญญาโท	73	7.7
ปริญญาเอก	11	1.20
ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา		
มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	193	20.50
มหาวิทยาลัยของรัฐ	205	21.80
มหาวิทยาลัยราชภัฏ	265	28.10
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	143	15.20
มหาวิทยาลัย/สถาบันเอกชน	136	14.40

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตารางที่ 4.7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 942 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.00 ส่วนเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 34.00 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 89.60 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 86.90 ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษาส่วนใหญ่เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ คิดเป็นร้อยละ 28.10 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 21.80

2.2 ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
การบริหาร	3.62	0.67	มาก	
1.ห้องสมุดมีการกำหนดนโยบายการบริหารเป็นลาย ลักษณะอักษรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม อาเซียน	3.74	0.76	มาก	1
2.ห้องสมุดมีการกำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน	3.68	0.78	มาก	2
3.ห้องสมุดมีแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์/ภารกิจ/เป้าหมาย เพื่อรองรับสู่ประชาคม อาเซียน	3.64	0.80	มาก	3
4.ห้องสมุดมีการเลือกกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ เป้าประสงค์ขององค์กรและดำเนินงานที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	3.60	0.82	มาก	4

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
5.ห้องสมุดมีการวางกลยุทธ์ในการนำเสนอบริการเชิงรุกเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	3.60	0.83	มาก	5
6.ห้องสมุดมีการสำรวจความต้องการกลุ่มเป้าหมายตั้งเป้าหมายขอบเขตการบริการในระดับอาเซียน	3.53	0.91	มาก	6
7.ห้องสมุดวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการวางแผน บริหารจัดการองค์กร	3.52	0.91	มาก	7
การบริการ	3.76	0.65	มาก	
1.ห้องสมุดมีการบริการสืบค้น OPAC รองรับภาษาอังกฤษ/ภาษาในภูมิภาคอาเซียน	3.69	0.91	มาก	8
2.ห้องสมุดมีบริการเว็บไซต์และบริการ OPAC มากกว่าหนึ่งภาษาและเข้าถึงได้ทุกอุปกรณ์	3.77	0.84	มาก	5
3.ห้องสมุดมีการจัดสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการบริการอิเล็กทรอนิกส์ทุกรูปแบบ	3.80	0.87	มาก	2
4.ห้องสมุดพัฒนาระบบการบริการที่รองรับการเข้าถึงจากอุปกรณ์และโปรแกรมที่หลากหลาย	3.76	0.87	มาก	6
5.ห้องสมุดมีการใช้เครือข่ายสังคมเพื่อการบริการและการประชาสัมพันธ์สู่ประชาคมอาเซียน	3.70	0.86	มาก	7
6.ห้องสมุดมีรูปแบบบริการเว็บไซต์เพื่อบริการและข้อมูลที่ผู้ใช้เข้าถึงได้ง่ายและร่วมกันสร้างแก้ไข	3.80	0.81	มาก	1
7.ห้องสมุดส่งเสริมการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญาในระดับอาเซียนเพื่อปกป้องผลงานสร้างสรรค์	3.79	0.79	มาก	3

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
8.ห้องสมุดสร้างความตระหนักในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของบริการสารสนเทศและระบบเครือข่าย	3.79	0.81	มาก	4
บุคลากร	3.69	0.66	มาก	
1.ห้องสมุดมีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรห้องสมุด ให้มีความรู้ ความเข้าใจ การบริการห้องสมุดในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.66	0.80	มาก	4
2. ห้องสมุดมีการส่งเสริมบุคลากรในการให้บริการวิชาการ การศึกษาค้นคว้าวิจัยในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.78	0.85	มาก	1
3.ห้องสมุดมีส่งเสริมบุคลากรบริการเชิงรุก มุ่งการบริการที่เป็นเลิศ	3.67	0.84	มาก	3
4.ห้องสมุดมีการพัฒนาทักษะไอซีทีของบุคลากรและฝึกอบรมด้านไอซีทีแก่บุคลากร	3.63	0.89	มาก	5
5.ห้องสมุดมีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาบุคลากร สร้างสมรรถนะของประชาคมอาเซียนเช่น ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร (ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน) ทักษะการใช้ไอซีที เป็นต้น	3.73	0.89	มาก	2
ทรัพยากรสารสนเทศ	3.80	0.65	มาก	
1.ห้องสมุดมีสื่อการเรียนการสอน บริการทรัพยากรสารสนเทศภาษาต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน	3.69	0.89	มาก	6
2.ห้องสมุดมีการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์และเนื้อหาสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลคอนเทนต์	3.79	0.87	มาก	3

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
3.ห้องสมุดมีบริการทรัพยากรสารสนเทศระหว่างห้องสมุดในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.89	0.86	มาก	1
4.มีการประกันคุณภาพสอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการบริการรองรับประชาคมอาเซียน	3.88	0.79	มาก	2
5.ห้องสมุดอำนวยความสะดวกเพื่อการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มประเทศอาเซียน	3.88	0.84	มาก	3
6.ห้องสมุดพัฒนาระบบบริการอิเล็กทรอนิกส์สนับสนุนและส่งเสริมแลกเปลี่ยนดิจิทัลคอนเทนต์ในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.79	0.87	มาก	4
7.ห้องสมุดสนับสนุนการใช้ไอซีทีเพื่อการบริหารจัดการและการบริการในระดับภูมิภาคอาเซียน	3.71	0.85	มาก	5
การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้	3.69	0.71	มาก	
1.ห้องสมุดใช้เทคโนโลยีเว็บเพื่อการปฏิสัมพันธ์การทำงานร่วมกัน ผสานความร่วมมือทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ระบบซอฟต์แวร์ และเนื้อหาบนเว็บ	3.75	0.84	มาก	1
2.ห้องสมุดมีการพัฒนาฐานข้อมูลในลักษณะคลังข้อมูล (knowledge bank, IR-Institutional Responsive) ที่พร้อมรองรับผู้ใช้ทุกภาคส่วน	3.66	0.85	มาก	4
3.ห้องสมุดพัฒนาบริการบรอดแบนด์เพื่อรองรับเทคโนโลยีเครือข่ายสู่ประชาคมอาเซียน	3.67	0.96	มาก	3
4.ห้องสมุดมีการประยุกต์การจัดการฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อการบริหารเช่น knowledge mapping, patent mapping, expert finder เป็นต้น	3.64	0.87	มาก	5

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
5.ห้องสมุดมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล นักวิจัย นักวิชาการ มีระบบประมวลผลที่เหมาะสม เช่น Technology Licensing System	3.73	0.87	มาก	2
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	3.75	0.64	มาก	
1. ห้องสมุดมีการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อการ บริหารและส่งเสริมกิจกรรม/โครงการเพื่อรองรับ ประชาคมอาเซียน	3.71	0.76	มาก	5
2.ห้องสมุดมีนโยบายเป็นศูนย์วิชาการ/ศูนย์บริการที่ สามารถบริการด้านการเรียนการสอนในระดับ ภูมิภาคอาเซียน	3.81	0.84	มาก	1
3.ห้องสมุดมีการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่ และครุภัณฑ์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคม อาเซียน	3.73	0.86	มาก	3
4.ห้องสมุดมีการสร้างระบบต่างๆ ในการจัด สภาพแวดล้อมในองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวก ต่างๆ ในการรองรับประชาคมอาเซียน	3.75	0.86	มาก	2
5.ห้องสมุดมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล นักวิจัย นักวิชาการ มีระบบประมวลผลที่เหมาะสม เช่น Technology Licensing System	3.73	0.87	มาก	4
เครือข่ายความร่วมมือ	3.71	0.71	มาก	
1.ห้องสมุดมีการใช้เครือข่ายสังคมเพื่อสร้างความ ร่วมมือระหว่างสถาบันบริการสารสนเทศเพื่อรองรับ ประชาคมอาเซียน	3.69	0.83	มาก	4

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

รายการ	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
2. ห้องสมุดมีการจัดแหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างห้องสมุด การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และทรัพยากรร่วมกันเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	3.71	0.82	มาก	3
3. ห้องสมุดมีการพัฒนากิจกรรม/โครงการความร่วมมือเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	3.63	0.88	มาก	6
4. ห้องสมุดมีการดำเนินการความร่วมมือ สร้างเครือข่ายเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในประเทศและในกลุ่มประเทศอาเซียน	3.65	0.88	มาก	5
5. ห้องสมุดเป็นแหล่งประสานความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการวิจัยระหว่างสถาบัน	3.84	0.89	มาก	1
6. ห้องสมุดมีเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของผู้ใช้บริการในกลุ่มประเทศอาเซียน	3.74	0.88	มาก	2
ภาพรวม	3.72	0.61	มาก	

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4.8 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนของกลุ่มผู้ใช้บริการ ความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้านทุกด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = 0.65) การบริการ ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.65) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.64) เครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.71) บุคลากร ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.66) การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.71) สุดท้ายด้านการบริหาร ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 0.67)

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการห้องสมุดเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นการปฏิบัติงานเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียนมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.9 – 4.11

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการฯ	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	(\bar{x})	S.D.	(\bar{x})	S.D.		
ภาพรวม	3.67	0.63	3.75	0.60	1.31	0.25

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.9 ผู้ใช้บริการห้องสมุดที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา

การบริหารจัดการฯ	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.58	0.52	1.42	0.23
	ภายในกลุ่ม	938	348.44	0.37		
	รวม	941	350.03			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.38	0.79	2.10	0.09
	ภายในกลุ่ม	938	347.64	0.37		
	รวม	941	350.03			
ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	9.10	2.27	6.25	0.00*
	ภายในกลุ่ม	937	340.92	0.36		
	รวม	941	350.03			

*มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 วิเคราะห์ได้ว่าผู้ใช้บริการห้องสมุดที่มี อายุ และการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของห้องสมุดเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ใช้บริการห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติของห้องสมุดเพื่อการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสู่ประชาคมอาเซียนเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD จำแนกตามห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษาของผู้ใช้บริการห้องสมุด

ห้องสมุดในสังกัด สถานศึกษา	\bar{x}	1	2	3	4	5
		3.70	3.65	3.87	3.65	3.63
1	3.70	-	0.05	-0.17*	0.05	0.06
2	3.65		-	-0.22*	-0.01	0.02
3	3.87			-	0.22*	0.23*
4	3.65				-	0.02
5	3.63					-

หมายเหตุ ห้องสมุดในสังกัดสถานศึกษา 1.มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 2.มหาวิทยาลัยของรัฐ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏ 4.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 5.มหาวิทยาลัยและสถาบันเอกชน

จากตารางที่ 4.11 วิเคราะห์ได้ว่าความคิดเห็นสภาพการบริหารจัดการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการปฏิบัติมากกว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และมหาวิทยาลัยและสถาบันเอกชน โดยมีผลต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 0.17 0.22 0.22 และ 0.23 ตามลำดับ

2.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการเพื่อการเตรียมความพร้อมของห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน

1) ยังมีพื้นที่ให้บริการอ่านหนังสือในช่วงสอบไม่เพียงพอ ในส่วนของการระบายอากาศของห้องสมุดยังต้องปรับปรุง

- 2) เพิ่มกิจกรรมเป็นแหล่งเรียนรู้ การสอนภาษาอังกฤษ มีโซนผ่อนคลายแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศอาเซียนที่น่าสนใจ
- 3) ควรมีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้บริการ
- 4) มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประชาชนหรือนักศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียน
- 5) ควรมีทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้มากกว่านี้เพื่อรองรับความต้องการของนักศึกษา
- 6) เว็บไซต์การยืมหรือต่ออายุหนังสือที่ยืมควรรองรับภาษามากกว่า 1 ภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษจำเป็นมาก
- 7) เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องสมุดเช่น ปลั๊กไฟ เครื่องถ่ายไร้สาย แอร์ พัดลมระบายอากาศ
- 8) หนังสือในห้องสมุดไม่ครอบคลุมสาขาวิชา และไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุด
- 9) จัดทำมุมสำหรับศึกษาเกี่ยวกับอาเซียนโดยเฉพาะ ให้โดดเด่น สร้างบรรยากาศให้น่าเข้ามาใช้บริการ
- 10) ควรทำป้ายแนะนำข้อมูลหนังสือ หรือทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับชาวต่างชาติมาใช้บริการ
- 11) ควรมีการจัดการเรื่องกลิ่นของหนังสือ มีระบบระบายอากาศที่ดี
- 12) มีสื่อการสอนภาษาต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน
- 13) การปรับปรุงเทคโนโลยีให้บริการห้องสมุดเป็นสิ่งที่ดี แต่ควรมีการศึกษาความต้องการ การให้ความรู้ในการใช้กับผู้ใช้บริการด้วย

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

การพัฒนารูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน นำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 มาเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน แล้วนำเสนอผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญด้านห้องสมุดวิเคราะห์ประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบ (IOC) และพิจารณาระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ

รูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยสุ่ออาเซียนโดยใช้การประชุมกลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยจากค่า IOC และวิเคราะห์เนื้อหาจากการประชุมกลุ่ม ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นร่างรูปแบบ

ผลการประเมินร่างรูปแบบฯ วิเคราะห์ประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบ (IOC) รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 วิเคราะห์ประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบฯ (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบห้องสมุด มหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ							\bar{X}
	1	2	3	4	5	6	7	
องค์ประกอบที่ 1 การบริหาร	1	1	1	1	1	1	1	1.00
1.1 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน	1	1	1	1	1	1	1	1.00
1.2 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายการบริหาร/วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมายเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	1	1	1	1	1	1	1	1.00
1.3 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน	1	1	1	1	1	1	1	1.00
1.4 วิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการวางแผน บริหารจัดการห้องสมุดเพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	1	1	1	1	1	1	1	1.00
1.5 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนภารกิจสู่ประชาคมอาเซียน	1	1	1	1	1	1	1	1.00
องค์ประกอบที่ 2 การบริการ	1	1	1	1	1	1	1	1.00
2.1 มีรูปแบบการบริการเชิงรุก มุ่งการบริการที่เป็นเลิศอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมจากผู้ใช้บริการในประเทศสมาชิกอาเซียน	1	1	1	1	1	1	1	1.00
2.2 พัฒนาระบบการบริการ เว็บไซต์และบริการ OPAC มากกว่าหนึ่งภาษาและรองรับการเข้าถึงจากทุกอุปกรณ์และโปรแกรมที่หลากหลายรองรับการใช้บริการในประเทศสมาชิกอาเซียน	1	1	1	1	1	1	0	0.85

จากตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ประเมินความสอดคล้องของร่างรูปแบบฯ (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทุกองค์ประกอบ และทุกข้อในรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบมีค่าระหว่าง 0.71 – 1.00 ซึ่งถือว่าทุกข้อผ่านเกณฑ์

2. ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจากการประชุมกลุ่ม

นำร่างรูปแบบฯ ที่ได้มาปรับปรุงเนื้อหา (Wording Content) ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้รายละเอียดของรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียนดังนี้

รายละเอียดรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

คำอธิบายรายละเอียดขององค์ประกอบและรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียนมีองค์ประกอบของรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบคือ การบริหาร การบริการ บุคลากร ทรัพยากรสารสนเทศ การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ สภาพการเรียนรู้ และเครือข่ายความร่วมมือ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การบริหาร หมายถึง การเตรียมความพร้อมสำหรับการบริหารจัดการห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยกำหนดเป้าหมาย หลักการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนในระดับมหาวิทยาลัยที่สามารถปฏิบัติได้ รวมถึงการสร้างทัศนคติที่ดีต่อทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการขับเคลื่อนภารกิจสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อสามารถกำหนดวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย มีแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายสามารถดำเนินงานได้ตามแผนภายใต้การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ตามกรอบงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียนคือ มหาวิทยาลัยต้องมีการกำหนดนโยบายเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน มีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินงานสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนการทำงานของห้องสมุดซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานสนับสนุนการขับเคลื่อนภารกิจของมหาวิทยาลัยต่อไป

1.2 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายการบริหาร/วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมายเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนคือ ห้องสมุดต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ และกลยุทธ์เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนอย่างชัดเจน ให้สามารถกำหนดกลยุทธ์วิธีดำเนินการตามเป้าประสงค์ต่อไป

1.3 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนคือ ห้องสมุดต้องมีกลยุทธ์แผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ เพื่อให้สามารถกำหนดแผนงาน/โครงการเพื่อการขับเคลื่อนภารกิจสู่ประชาคมอาเซียน

1.4 วิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการวางแผน บริหารจัดการห้องสมุดเพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนคือ ห้องสมุดต้องมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เพื่อทราบศักยภาพของห้องสมุด ใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการ ในการสนับสนุนหน่วยงานหลักเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.5 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนภารกิจสู่ประชาคมอาเซียนคือ การดำเนินต่างๆ ของห้องสมุดเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ห้องสมุดต้องเตรียมความพร้อมหลายด้านเช่น บุคลากร รูปแบบการบริการต่างๆ ที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ สภาพแวดล้อมเพื่อสร้างบรรยากาศสู่ประชาคมอาเซียน เป็นต้น จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนภารกิจสู่ประชาคมอาเซียน

2. การบริการหมายถึง การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ทุกประเภท และทุกภาคส่วนในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ในการใช้และการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอย่างรวดเร็วและครบถ้วนตามความต้องการ รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยการขับเคลื่อนจากบุคลากร เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อส่งผลต่อรูปแบบการบริการเชิงรุก ระบบบริการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อบริการอิเล็กทรอนิกส์ และความปลอดภัยของการใช้บริการผ่านเครือข่าย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 มีรูปแบบการบริการเชิงรุก มุ่งการบริการที่เป็นเลิศอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมจากผู้ใช้บริการในประเทศสมาชิกอาเซียนคือ บรรณารักษ์เน้นการให้บริการเชิงรุก ส่งเสริมการใช้บริการ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากผู้ใช้บริการจากประเทศสมาชิกอาเซียนที่ต้องมีจำนวนมากขึ้น และหลากหลายวัฒนธรรม

2.2 พัฒนาระบบการบริการ เว็บไซต์และบริการ OPAC มากกว่าหนึ่งภาษากว่าคืออย่างน้อยเป็นภาษาอังกฤษและภาษาในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงรองรับการเข้าถึงจากทุกอุปกรณ์และ

โปรแกรมที่หลากหลายรองรับการใช้บริการในประเทศสมาชิกอาเซียนคือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบบริการ เพื่อการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้จากทุกอุปกรณ์เช่น สมาร์ทโฟน ไอแพด โน้ตบุ๊ก ผ่านทางเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน เพื่อการให้บริการที่รองรับภาษาได้มากกว่าหนึ่งภาษาเป็นการส่งเสริมการใช้บริการที่กว้างขวางขึ้น

2.3 มีการจัดสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการบริหารอิเล็กทรอนิกส์ทุกรูปแบบ คือ การดำเนินงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบดิจิทัล ดังนั้นโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง wifi บรอดแบนด์ จึงมีความจำเป็นเพื่อสามารถให้บริการทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันได้กว้างขวางและประหยัด

2.4 การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการบริหาร การประชาสัมพันธ์สู่ประชาคมอาเซียนคือการนำบริการเครือข่ายสังคมมาเพื่อให้บริการเพื่อส่งเสริมการใช้ และการประชาสัมพันธ์ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และองค์กร ที่ได้รับความนิยม ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการให้บริการและการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ใช้และผู้ให้บริการผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้สะดวกและรวดเร็ว

2.5 มีบทบาทในการส่งเสริมการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญาในระดับอาเซียนเพื่อปกป้องผลงานสร้างสรรค์คือ ห้องสมุดต้องมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการคุ้มครองลิขสิทธิ์ของทรัพย์สินทางปัญญาในระดับอาเซียนเพื่อปกป้องผลงานสร้างสรรค์ งานวิจัย ผลงานทางวิชาการ เพราะรูปแบบการให้บริการอยู่ในรูปแบบดิจิทัลคอมพิวเตอร์ จึงต้องคำนึงถึงเรื่องดังกล่าว

2.6 สร้างความตระหนักในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของบริการสารสนเทศและระบบเครือข่ายคือ ห้องสมุดผู้ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบดิจิทัลคอมพิวเตอร์ ดิจิทัลคอลเล็กชันต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บริการ จึงต้องคำนึงถึงเรื่องความมั่นคงปลอดภัยของบริการสารสนเทศและระบบเครือข่ายที่เข้าถึงได้โดยปลอดภัย

3. บุคลากรหมายถึง บรรณารักษ์ นักวิชาชีพสารสนเทศ รวมถึงผู้ให้บริการสารสนเทศในห้องสมุดที่จะต้องเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สมรรถนะที่จะเป็นเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเต็มรูปแบบเช่น ภาษา ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การปรับตัวในการทำงานข้ามวัฒนธรรม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียนทุกแง่มุม กฎบัตรอาเซียน วัฒนธรรมอาเซียนคือ บุคลากรห้องสมุดควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนทุกแง่มุม

ทุกมิติ ทุกเสาหลัก เพื่อช่วยบริการตอบคำถาม สนับสนุนการค้นคว้า การวิจัย ของผู้ใช้บริการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

3.2 บุคลากรมีทักษะด้านการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ/ภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียนคือ บุคลากรในห้องสมุดต้องมีทักษะด้านการสื่อสาร เพื่อเพิ่มศักยภาพการให้บริการที่กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ รวมถึงภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของชาติอื่นๆ ในกลุ่มอาเซียน

3.3 ห้องสมุดสนับสนุนการใช้ไอซีที ฝึกอบรมไอซีทีแก่บุคลากรเพื่อการบริหารจัดการและบริการในระดับภูมิภาคอาเซียนคือ ห้องสมุดเมื่อเข้าสู่อาเซียนมีการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกันในเครือข่ายประชาคมอาเซียน ดังนั้นบุคลากรห้องสมุดจึงต้องมีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการใช้ การเข้าถึงไอซีทีเพื่อการให้บริการ การดำเนินงานในห้องสมุด ห้องสมุดจึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านการใช้ไอซีทีอย่างสม่ำเสมอ ให้ทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4 มีการจัดการด้านสมรรถนะบุคลากรให้สอดคล้องกับแผนดำเนินงานเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนคือ การพัฒนาสมรรถนะเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนเช่น บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้าเกี่ยวกับอาเซียน ทักษะการทำวิจัยสำหรับสนับสนุนงานด้านอาเซียน ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่องานบริการเกี่ยวกับอาเซียน การปรับตัวในการทำงานเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทักษะคิด ค่านิยม ความเข้าใจเมื่อเข้าสู่อาเซียน เป็นต้น

3.5 ห้องสมุดยกระดับการให้บริการของบุคลากรรองรับประชาคมอาเซียนเช่น ด้านภาษา เพื่อการบริการตอบคำถามและสืบค้น ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มคุณค่า (Value Added) สนับสนุนองค์กร จิตบริการ เป็นต้น

3.6 บุคลากรมีความสามารถในการปรับตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน สามารถทำงานแบบข้ามวัฒนธรรมคือ การพัฒนาในเรื่องทัศนคติ ค่านิยม ความสามารถในการปรับตัว เมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น หรือผู้ใช้บริการในกลุ่มประเทศอาเซียน ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่น พร้อมปฏิบัติเคารพในวัฒนธรรมอื่นอย่างเข้าใจ

4. ทรัพยากรสารสนเทศหมายถึง รูปแบบทรัพยากรสารสนเทศที่เน้นการเข้าถึงสารสนเทศอำนวยความสะดวกเพื่อการแบ่งปัน และแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มประเทศอาเซียน ห้องสมุดจึงต้องเพิ่มจำนวนหรือช่องทางในการให้บริการ การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์เกี่ยวกับอาเซียนให้

มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของประชาคมอาเซียน และมีการจัดการฐานข้อมูลเพื่อต่อยอดความรู้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 บริการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มประเทศอาเซียนคือ การสร้างความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลมีความแตกต่างกันไประหว่างห้องสมุดในเครือข่าย อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการและประหยัดงบประมาณ

4.2 เตรียมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าวิจัยรองรับความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับอาเซียนคือ ห้องสมุดต้องจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเนื้อหาตรงกับความต้องการของผู้ใช้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อรองรับการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

4.3 มีแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสร้างคอลเลกชันที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาคมอาเซียนคือ การจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งให้กับคอลเลกชัน โดยมีการสำรวจ รวบรวม จัดหา และจัดระบบสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียนที่ให้บริการ

4.4 บริการบรอดแบนด์รองรับเครือข่ายสู่ประชาคมอาเซียนคือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับบริการรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ตามแผนกลยุทธ์แม่บทไอซีที

4.5 ประยุกต์ต่อยอดการจัดการฐานข้อมูลออนไลน์รองรับห้องสมุดในกลุ่มอาเซียนคือ การจัดการฐานข้อมูลต่างๆ เพื่อพัฒนาต่อยอดเป็นฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม คลังข้อมูล คลังความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อสามารถเชื่อมโยงการใช้ฐานข้อมูลในกลุ่มประเทศอาเซียนได้

5. การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้หมายถึง การจัดการทรัพยากรสารสนเทศด้านอาเซียน ทั้งการรวบรวม การจัดระบบ และการพัฒนาฐานข้อมูล ฐานความรู้ในระบบห้องสมุดดิจิทัล เพื่อการใช้งาน การเข้าถึง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 มีการพัฒนาฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมของกลุ่มห้องสมุดในประเทศสมาชิกอาเซียนคือ การพัฒนาฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมของกลุ่มห้องสมุดในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อให้ห้องสมุดสมาชิกได้แบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศโดยยึดหลักการว่า ต้องรับได้ทุกภาษา เผยแพร่คอลเลกชันให้เป็นที่รู้จักของมหาวิทยาลัยอื่นๆ เช่น OCLC

5.2 มีการพัฒนาคลังข้อมูล คลังความรู้สถาบัน (knowledge bank, IR-Institutional Responsive) ที่พร้อมรองรับผู้ใช้ทุกภาคส่วนในประชาคมอาเซียนคือ การพัฒนาคลังข้อมูล คลังความรู้สถาบัน เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูล ผลงานทางวิชาการ ให้ง่ายขึ้น

5.3 ส่งเสริมพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัย นักวิจัย นักวิชาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนคือ

5.4 มีการพัฒนาฐานข้อมูลกลางเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศสมาชิกคือ การร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน ในการพัฒนาฐานข้อมูลกลางเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของประเทศสมาชิก แบ่งปันทรัพยากรระหว่างกัน ซึ่งแต่ละแห่งต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาฐานข้อมูลที่เป็นอัตลักษณ์ของตน

5.5 มีการพัฒนาสื่อดิจิทัลคอนเทนต์และดิจิทัลคอลเลกชันเพื่อพร้อมจะแลกเปลี่ยนและแบ่งปันในกลุ่มประเทศอาเซียนคือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งควรมีการพัฒนาสื่อดิจิทัลคอนเทนต์และดิจิทัลคอลเลกชัน ตามความเข้มแข็งของสาขา หรือตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เพื่อพร้อมจะแลกเปลี่ยนและแบ่งปันในกลุ่มประเทศอาเซียน

6. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทั้งการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม/โครงการ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ รวมถึงสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเกี่ยวอาเซียนคือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน ทั้งการติดตามข้อมูลข่าวสาร การพบปะสนทนา เช่น มุมอาเซียน มุมนิทรรศการอาหารอาเซียน เป็นต้น

6.2 มีการจัดแหล่งเรียนรู้ด้านอาเซียนที่สามารถเข้าถึงโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่คือ การจัดแหล่งเรียนรู้ด้านอาเซียนโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้อาเซียน เพื่อกระตุ้นการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

6.3 มีการจัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนคือ การจัดกิจกรรม/โครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน การวิจัยค้นคว้าเกี่ยวกับอาเซียนเช่น เกม บอร์ด นิทรรศการความรู้ กิจกรรมจัดอบรม ประชุม เสวนา จัดแสดงหนังสือเกี่ยวกับอาเซียน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและเล่าเรื่องอาเซียน เป็นต้น

6.4 จัดพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการคือ การจัดพื้นที่ทั้ง ภายภาค และทางออนไลน์เพื่อสามารถดำเนินกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับอาเซียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

6.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สื่อดิจิทัล สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อส่งเสริม ค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับอาเซียนคือ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการค้นคว้าทางวิชาการ และส่งเสริมการทำ วิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ให้มีบรรยากาศวิชาการ เช่น พื้นที่บริการตอบคำถามอาเซียน บริการ สนับสนุนการวิจัย บริการรวบรวมบรรณานุกรม เป็นต้น

7. เครือข่ายความร่วมมือหมายถึง การสร้างเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเทศ สมาชิกอาเซียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรห้องสมุด การแบ่งปันทรัพยากรสารสนเทศ การใช้เทคโนโลยี ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย และส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของผู้ใช้ในกลุ่มสมาชิก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรติดตามข้อมูล/ข่าวสาร กับห้องสมุดที่เป็นสมาชิก เครือข่ายห้องสมุดอาเซียน (AUNILO) คือ การติดตามข้อมูล/ข่าวสาร ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่เป็น สมาชิกเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUNILO) เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอาเซียน ในการเข้าถึงทรัพยากรในประเทศอาเซียน ติดตามความเคลื่อนไหวความร่วมมือระหว่าง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วยการแบ่งปันทรัพยากรวิชาการ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการ แบ่งปันสารสนเทศ

7.2 มีเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาบุคลากรสร้างสมรรถนะของประชาคมอาเซียนคือ ความร่วมมือในเรื่องการพัฒนาบุคลากร เช่น การจัดอบรม การฝึกอบรม/จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นสู่ประชาคมอาเซียน โดยร่วมมือกันดำเนินงานระหว่างประเทศสมาชิกใน กลุ่มอาเซียน

7.3 จัดแหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างห้องสมุดในอาเซียน เพื่อ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ ทรัพยากรร่วมกันคือ การร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดในอาเซียนในการจัดแหล่งเรียนรู้ตามความ แข็งแกร่งทางวิชาการ ตามสาขาความถนัด หรือตามอัตลักษณ์ของแต่ละแห่ง

7.4 ห้องสมุดในอาเซียนมีการพัฒนากิจกรรม/โครงการความร่วมมือคือ การพัฒนา กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในกลุ่มประเทศอาเซียนเช่น โครงการแลกเปลี่ยนบรรณารักษ์ในอาเซียน

7.5 ประสานความร่วมมือ พัฒนาการเรียนการสอน/วิจัยระหว่างสถาบันในอาเซียนคือ การร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดในอาเซียนในการพัฒนาการเรียนการสอน/วิจัยตามสาขาความถนัด หรือตามอัตลักษณ์ของแต่ละแห่งเช่น การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนวัฒนธรรมของแต่ละประเทศในอาเซียน การวิจัยด้านอาหารของประเทศสมาชิกในอาเซียน

7.6 มีเครือข่ายส่งเสริมการเรียนตามอัธยาศัยของผู้ใช้ในประเทศอาเซียนคือ การร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดในอาเซียนในการส่งเสริมการเรียนตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ใช้ เช่น ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอาเซียน เกมเรียนรู้อาเซียนส่งเสริมทักษะชีวิต เป็นต้น

การนำไปใช้และเงื่อนไขการใช้งานรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่

ประชาคมอาเซียน

1. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่นำรูปแบบไปใช้ต้องมีความพร้อมในระดับมหาวิทยาลัยว่ามี แผนนโยบาย และแผนการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเช่น มีหลักสูตรอาเซียน การให้ความสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตเพื่อรองรับตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน เป็นต้น

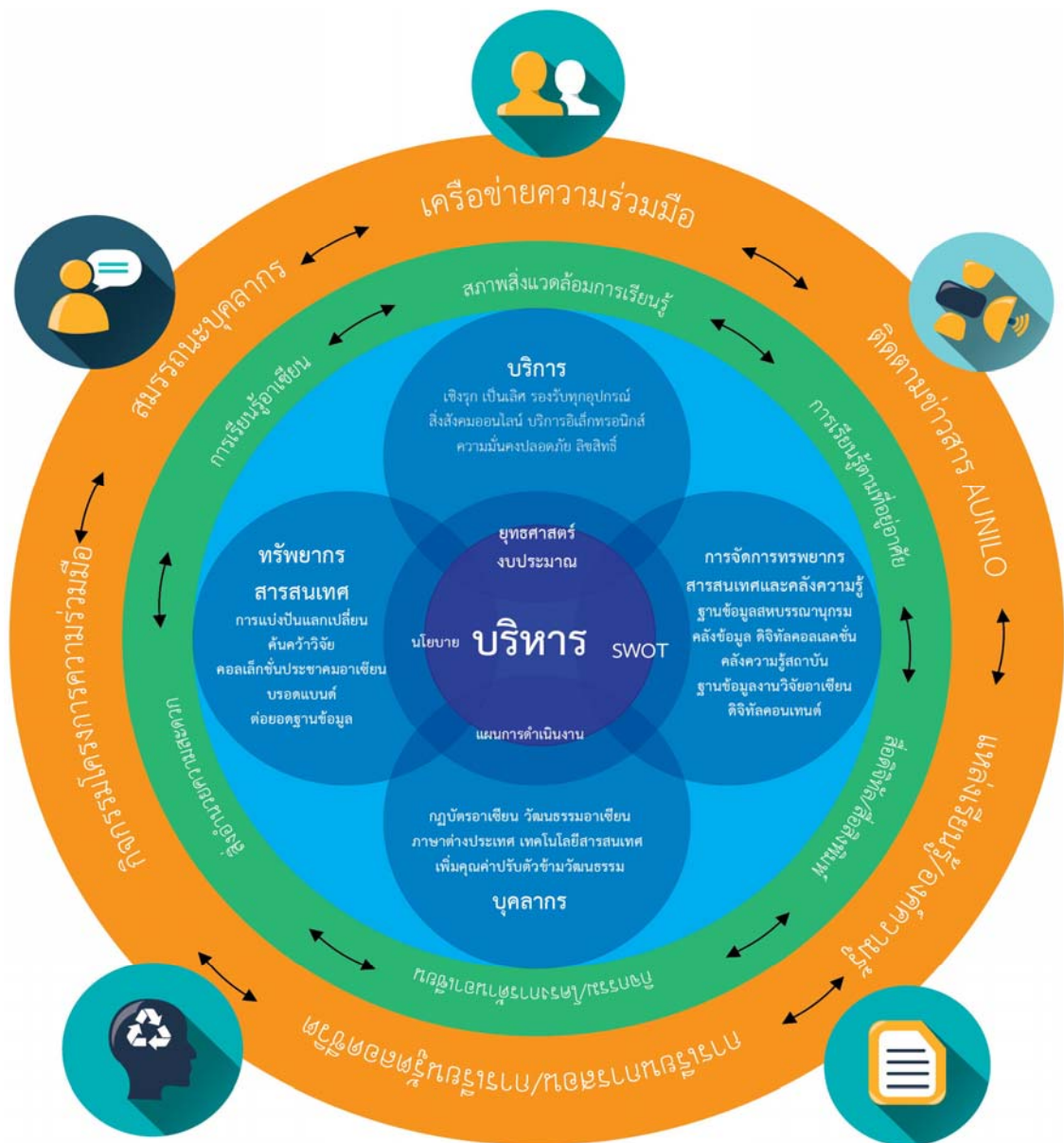
2. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่นำรูปแบบไปใช้ต้องมีความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่งในหลายด้านเช่น งบประมาณ บุคลากร (ความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ ทักษะคติ ค่านิยม) เทคโนโลยีสารสนเทศ (โครงสร้างพื้นฐาน ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์) จึงจะสามารถนำรูปแบบไปใช้ได้เป็นอย่างดีในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

3. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งอยู่ในสังกัดสถานศึกษาที่แตกต่างกันคือ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และ มหาวิทยาลัย/สถาบันเอกชน ดังนั้นแต่ละแห่งจะมีภารกิจที่แตกต่างกันจึงต้องปรับใช้รูปแบบให้สอดคล้องกับภารกิจหรืออัตลักษณ์ของแต่ละมหาวิทยาลัยว่าจะต้องเน้นองค์ประกอบใด หรือองค์ประกอบใดต้องเพิ่มเติมรายละเอียดการดำเนินการตามภารกิจของมหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย ของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้องค์ประกอบของรูปแบบฯ และรายละเอียดต่างๆ ให้ทำเป็นแบบรูปหรือแผนภาพให้ชัดเจน เพื่อถ่ายทอดพิจารณานำไปใช้ต่อไป

ตอนที่ 4 ผลการยืนยันรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

จากผลการพัฒนารูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียนที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 ได้นำมาจัดทำเป็นแผนภาพ และปรับปรุงรายละเอียดตามข้อเสนอแนะ ได้ผลการพัฒนารูปแบบฯ ดังภาพที่ 4.5 ส่วนผลการยืนยันรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงดังตารางที่ 4.13

ภาพที่ 4.5 ผลการพัฒนารูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน

องค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบห้องสมุด มหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น
องค์ประกอบที่ 1 การบริหาร	5.00	0.00	มากที่สุด
1.1 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายการบริหาร/วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมายเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมาย เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 วิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกเพื่อนำมาใช้ในการวางแผน บริหารจัดการห้องสมุดเพื่อเตรียมพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
1.5 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนภารกิจสู่ประชาคมอาเซียน	4.40	0.55	มาก
องค์ประกอบที่ 2 การบริการ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.1 มีรูปแบบการบริการเชิงรุก มุ่งการบริการที่เป็นเลิศอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมสู่ผู้ใช้บริการในประเทศสมาชิกอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 พัฒนาระบบการบริการ เว็บไซต์และบริการ OPAC ภาษาอังกฤษและภาษาภูมิภาคอาเซียนสามารถรองรับการเข้าถึงจากทุกอุปกรณ์และโปรแกรมที่หลากหลายรองรับการใช้บริการในประเทศสมาชิกอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

องค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบห้องสมุด มหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.3 มีการจัดสภาพแวดล้อมโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการ บริการอิเล็กทรอนิกส์ทุกรูปแบบ	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4 การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการบริหาร การ ประชาสัมพันธ์สู่ประชาคมอาเซียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5 มีบทบาทในการส่งเสริมการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ทรัพย์สินทางปัญญาในระดับอาเซียนเพื่อปกป้องผลงาน สร้างสรรค์	4.60	0.55	มากที่สุด
2.6 สร้างความตระหนักในเรื่องความมั่นคงปลอดภัย ของบริการสารสนเทศและระบบเครือข่าย	4.60	0.55	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 3 บุคลากร	5.00	0.00	มากที่สุด
3.1 บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคม อาเซียน กฎบัตรอาเซียน วัฒนธรรมอาเซียน	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 บุคลากรมีทักษะด้านการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ/ ภาษาในกลุ่มประเทศอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 ห้องสมุดสนับสนุนการใช้ไอซีที ฝึกอบรมไอซีทีแก่ บุคลากรเพื่อการบริหารจัดการ และบริการในระดับ ภูมิภาคอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4 มีการจัดการด้านสมรรถนะบุคลากรให้สอดคล้อง กับแผนดำเนินงานเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5 ห้องสมุดยกระดับการให้บริการของบุคลากรรองรับ ประชาคมอาเซียนเช่น ด้านภาษาเพื่อการบริหารตอบคำถาม และสืบค้น ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพิ่มคุณค่า (Value Added) สนับสนุนองค์กร จิตบริการ เป็นต้น	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

องค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบห้องสมุด มหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3.6 บุคลากรมีความสามารถในการปรับตัว พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน สามารถทำงานแบบข้ามวัฒนธรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 4 ทรัพยากรสารสนเทศ	5.00	0.00	มากที่สุด
4.1 บริการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลในกลุ่มประเทศอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 เตรียมทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าวิจัยรองรับความต้องการสารสนเทศเกี่ยวกับอาเซียน	4.60	0.55	มากที่สุด
4.3 มีแผนพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสร้างคอลเลกชันที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 บริการบรรดแบนด์รองรับเครือข่ายสู่ประชาคมอาเซียน	4.60	0.55	มากที่สุด
4.5 ประยุกต์ต่อยอดการจัดการฐานข้อมูลออนไลน์รองรับห้องสมุดในกลุ่มอาเซียน	4.20	0.45	มาก
องค์ประกอบที่ 5 การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้	4.40	0.55	มาก
5.1 มีการพัฒนาฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมของกลุ่มห้องสมุดในประเทศสมาชิกอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 มีการพัฒนาค้นคลังข้อมูล คลังความรู้สถาบัน (knowledge bank, IR-Institutional Responsive) ที่พร้อมรองรับผู้ใช้ทุกภาคส่วนในประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

องค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5.3 ส่งเสริมพัฒนาฐานข้อมูลงานวิจัย นักวิจัย นักวิชาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5.4 มีการพัฒนาฐานข้อมูลกลางเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและประเทศสมาชิก	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 มีการพัฒนาสื่อดิจิทัลคอนเทนต์และดิจิทัลคอลเลกชันเพื่อพร้อมจะแลกเปลี่ยนและแบ่งปันในกลุ่มประเทศอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 6 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด
6.1 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเกี่ยวกับอาเซียน	4.40	0.55	มาก
6.2 มีการจัดแหล่งเรียนรู้ด้านอาเซียนที่สามารถเข้าถึงโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3 มีการจัดกิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
6.4 จัดพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการ	5.00	0.00	มากที่สุด
6.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สื่อดิจิทัล สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อส่งเสริม ค่านคว่าวิจัยเกี่ยวกับอาเซียน	4.80	0.45	มากที่สุด
องค์ประกอบที่ 7 เครือข่ายความร่วมมือ	5.00	0.00	มากที่สุด
7.1 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยติดตามข้อมูล/ข่าวสาร กับห้องสมุดที่เป็นสมาชิกเครือข่ายห้องสมุดอาเซียน (AUNIL0)	4.40	0.55	มาก

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน (ต่อ)

องค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบห้องสมุด มหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน	(\bar{x})	S.D.	ระดับความคิดเห็น
7.2 มีเครือข่ายความร่วมมือพัฒนาบุคลากรสร้าง สมรรถนะของประชาคมอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
7.3 จัดแหล่งเรียนรู้ร่วมกันระหว่างห้องสมุดในอาเซียน เพื่อ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และทรัพยากรร่วมกัน	5.00	0.00	มากที่สุด
7.4 ห้องสมุดในอาเซียนมีการพัฒนากิจกรรม/โครงการ ความร่วมมือ	5.00	0.00	มากที่สุด
7.5 ประสานความร่วมมือ พัฒนาการเรียนการสอน/ วิจัยระหว่างสถาบันในอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
7.6 มีเครือข่ายส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยของผู้ใช้ใน ประเทศอาเซียน	5.00	0.00	มากที่สุด
ภาพรวม	4.86	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.86$, S.D = 0.16) ทุกองค์ประกอบความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$, S.D = 0.00) ยกเว้นองค์ประกอบที่ 5 การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและคลังความรู้ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D = 0.55)